

17 maart 2009

**PERSBERICHT: JAARRAPPORT VREDESINSTITUUT BRENGT
OPMERKELIJKE VASTSTELLINGEN OVER VLAAMSE WAPENHANDEL AAN
HET LICHT**

Het Vlaams Vredesinstituut publiceert elk voorjaar een jaarrapport met cijfers, analyses en duiding bij de ontwikkelingen in de Vlaamse buitenlandse wapenhandel. Editie 2008 werd vandaag voorgesteld in het Vlaams Parlement.

In 2008 werd door de Vlaamse overheid voor meer dan 584 miljoen euro aan vergunningen voor buitenlandse handel in militair materieel uitgereikt. Het gaat om invoer voor 108 miljoen euro (430 vergunningen), uitvoer voor 240 miljoen euro (256 vergunningen) en doorvoer voor 236 miljoen euro (24 vergunningen). Voor invoer betekent dit een stijging tegenover vorig jaar (+64% in waarde); uitvoer bleef ongeveer op hetzelfde peil als in 2007 (-11% in waarde). Het aantal doorvoervergunningen was in 2008 opvallend laag, een bevestiging van een dalende trend die reeds in 2000 werd ingezet.

Invoer van wapens blijft stijgen

De invoercijfers voor 2008 (108 miljoen euro) betekenen een sterke stijging van de Vlaamse wapeninvoer: de waarde van vergunningen is met 64% gestegen tegenover 2007 (65,9 miljoen euro), en is bijna verviervoudigd tegenover 2006 (28,5 miljoen euro). De belangrijkste oorzaak van de stijging in 2008 is een aantal erg waardevolle invoervergunningen voor voornamelijk Franse en Israëliëse vuurgeleidingssystemen die via de Vlaamse defensiegerelateerde industrie aan het Belgische leger worden geleverd.

Daarnaast valt de stijging op van de vergunde invoer van kleine en lichte wapens: tussen 2005 en 2008 steeg die vergunde invoer van 5,4 naar 13,4 miljoen euro. Vooral de waarde van de ingevoerde munitie is spectaculair toegenomen: van 1,7 miljoen euro in 2005 tot 9,1 miljoen euro in 2008. Deze wapens en munitie zijn bijna uitsluitend bestemd voor handelaars en particulieren in Vlaanderen.

Vlaamse controle op eindgebruik van uitgevoerde wapens is beperkt

De Vlaamse vergunde wapenexport bestond in 2008 voornamelijk uit visualisatieschermen en militaire elektronica, samen goed voor meer dan twee derde van de exportwaarde. Andere belangrijke Vlaamse militaire exportproducten zijn vliegtuigonderdelen, vuurgeleidingssystemen en beeldvormingsapparatuur. De Verenigde Staten, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en India vormen de top-5 van bestemmingslanden. Bijna driekwart (73%) van de Vlaamse wapenexport gaat naar de buitenlandse industrie, zonder informatie over de verdere verkoop ervan en zonder garanties over het uiteindelijke gebruik van dit militair materieel. De Vlaamse overheid rekent op de plaatselijke overheden om verdere transacties te controleren.

Opmerkelijke evolutie in het Vlaamse wapenexportbeleid

In 2008 werden slechts 2 vergunningsaanvragen voor wapenuitvoer geweigerd, op een totaal van 258 aanvragen (0,8%). Hoewel het weigeren van wapenexportlicenties ook tijdens de voorbije jaren eerder uitzonderlijk was, is dit cijfer voor 2008 opvallend laag: in 2007 werd nog meer dan 4% van de aanvragen geweigerd. Dit kan er op wijzen dat het Vlaams beleid inzake wapenexport tijdens deze legislatuur is geëvolueerd.

Vergunningsaanvragen voor wapenexport naar Saoedi-Arabië bijvoorbeeld, werden in 2005 nog meermaals geweigerd, onder meer omwille van de mensenrechtensituatie in het land. In 2007 werd een omvangrijke uitvoer van militaire voertuigen naar Saoedi-Arabië via Groot-Brittannië aanvankelijk geweigerd, maar later dat jaar toch vergund, wat begin 2008 voor heel wat politieke deining zorgde. Ook in 2008 werd uitvoer naar Saoedi-Arabië vergund, alsook de doorvoer van kannonen, munitie en wapenvizieren via Vlaanderen naar het Saoedische leger voor meer dan 217 miljoen euro.

Een tweede voorbeeld is wapenexport naar Israël. Het Vlaams Parlement heeft de regering in meerdere resoluties aangemaand daaromtrent bijzonder voorzichtig te zijn. In 2004 en 2005 werden geen vergunningen voor wapenexport naar Israël aangevraagd, maar werd wel een doorvoervergunning geweigerd omwille van de gespannen situatie in het land. Sinds 2006 hanteert de Vlaamse overheid een specifiek exportbeleid voor wapenhandel met Israël: wapenexport met een Israëlische eindgebruiker wordt steeds geweigerd, maar aanvragen voor uitvoer naar de Israëlische defensie-industrie met een eindgebruiker in een ander land, worden doorgaans wel goedgekeurd. Het is opmerkelijk dat dergelijke uitvoer naar Israël sindsdien verviervoudigd is: van 250.000 euro in 2006, naar 750.000 euro in 2007, tot 1,1 miljoen euro in 2008.

Informatie en contact

Het jaarrapport 'Vlaamse buitenlandse wapenhandel en goederen voor tweëerlei gebruik 2008' is beschikbaar op de website van het Vredesinstituut. Vooraan in het rapport zijn de belangrijkste trends samengevat in een beknopte synthese.

Wies De Graeve - Communicatieverantwoordelijke

Tel 02/55204595

wies.degraeve@vlaamsparlement.be

www.vlaamsvredesinstituut.eu